

УДК 712.3.03

Магістр архітектури О.І. Ковальчук –
НУ "Львівська політехніка"

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНО СФОРМОВАНИХ ЛАНДШАФТІВ ДЛЯ ЕКСПОЗИЦІЇ СУЧАСНИХ ВИДОВИЩ

Досліджено можливості пристосування історично сформованих ландшафтів для здійснення громадських заходів і видовищ.

Master's degree of architecture O.I. Kovalchuk – NU "L'vivs'ka Politekhnikha"

Specific of historically formed landscapes use with the purpose of modern performances exposition

The article is dedicated to the specifically use of the historically formed landscapes for the historical spectacles.

Актуальність теми полягає в тому, що недостатність наукових досліджень ландшафтно-архітектурного середовища Львова є однією з причин, що призвели до спотворення сприйняття цінних споруд у місті. Мобільні і тимчасові споруди є важливими складовими сучасного ландшафтно-архітектурного середовища. Вони істотно впливають на сприйняття архітектурно-історичних комплексів. Сьогодні під час використання просторів біля пам'яток архітектури виникає потреба саме у таких спорудах, тому дослідження подібних об'єктів є актуальним і необхідним для їх проектування та вдалого розміщення в архітектурному середовищі.

Метою дослідження є огляд можливостей пристосування історично сформованих ландшафтів для здійснення громадських заходів і видовищ.

Одним з засобів інтеграції історичних ландшафтно-архітектурних комплексів у сучасне життя є історично-музичні фестивалі. Існує тип фестивалю, що має на меті повне відтворення середньовічного життя. Він має назву "living history", але такі фестивалі жодного разу не організували на території СНГ, хоча вони є дуже поширені в Європі та США. Історичне середовище не є обов'язковою умовою для здійснення таких фестивалів. Люди певний період живуть у реконструйованому середовищі: сплять в шатрах, готують на вогнищах зі спеціально відтвореними ужитковими речами і т. ін. На таких фестивалях також намагаються реконструювати і дрібне ремісниче й кустарне виробництво, наприклад – ковальство, прядіння, ткацтво. Реконструюються також і танці, музика, спів та інше. Такий тип фестивалю має закритий характер, доступ на територію фестивалю є тільки в учасників. Але є й фестивалі, розраховані саме на глядача і які обов'язково відбуваються на територіях біля пам'яток архітектури. Такі фестивалі вже декілька років проводять в Україні. Вони спрямовані на те, щоб ближче познайомити глядачів з культурною спадщиною Середньовіччя. Під час організації саме таких фестивалів постає низка проблем. Такі заходи збирають велику кількість як учасників так і глядачів, яких потрібно забезпечити комфортними умовами перебування.

Історія майже не зберегла нам прикладів елементів дизайну середовища середньовічних міст. Однак, документальні зображення зниклих до сьогодні елементів, які забезпечували масові видовища у містах, дають змогу

хоча би у загальних рисах уявити образ будівель, які існували колись на площах, вулицях чи заміських майданчиках у містах середньовічної Європи. Легко уявити собі, що ці елементи з дерева і тканини були вирішені зовсім в іншому масштабі і кольорі, ніж кам'яні чи цегляні величні собори, будинки, замки, біля яких вони розташовувалися. Для об'єднання цих споруд в єдиний ансамбль слугували певні композиційні прийоми і засоби. Тому, сьогодні відтворюючи чи пристосовуючи елементи дизайну до певних урочистостей, необхідно не погодження їх з середовищем, в якому вони мають розміститися в масштабі, матеріалі і кольорі, а відповідність їх архітектурних характеристик тій ролі, яку вводять в історичне середовище споруди, що визначають композицію сформованого ансамблю. Як показують приклади сучасних дизайнерських форм для облаштування видовищ, роль масштабних зв'язків полягає не стільки в масштабному співвідношенні з самими спорудами, скільки у тому, щоби кожна дизайнерська форма своїми засобами, специфічними для епохи його будівництва, встановлювала необхідні співвідношення з людиною і оточуючим простором.

Львів є сучасним європейським містом зі сформованим історико-архітектурним середовищем, цікавою історією та багатовіковою театральною традицією. Проте в наш час Львів не має жодного відкритого простору, пристосованого до театралізованої дії історико-музичного фестивалю, традиційного фольклорного свята, фестивалів Дня міста тощо.

Для здійснення громадських заходів і видовищ у Львові пропонуємо використати такі ділянки:

- території парку Шевченківський Гай, музей народної архітектури та побуту (Скансен) – вул. Чернеча Гора, 1. У музеї створено низку мікросіл з 15-20 архітектурних об'єктів;
- території Центрального парку культури і відпочинку ім. Б. Хмельницького. Головний вхід до парку – від вул. Вітовського. Головна алея парку прямує догори від арки головного входу до Монументу Слави, утворюючи кілька проміжних терас. Вздовж алеї сформовані основні насадження екзотичних та садово-паркових рослин. У парку постійно відбуваються концерти і культурно-масові заходи.

Міжнародний фестиваль історичних товариств "Княжа сила", 2006 р., на вул. Підвальної у Львові, на території колишніх Губернаторських валів, поблизу залишків міських фортифікацій – Порохової Вежі

Міжнародний фестиваль середньовічної культури "Львів стародавній", 2006 р. на території парку Шевченківський Гай, музей народної архітектури та побуту (Скансен) – вул. Чернеча Гора, 1 у Львові

Фестиваль на території Центрального парку культури і відпочинку ім. Б. Хмельницького у Львові, червень 2007 р. Головний вхід до парку – від вул. Вітовського

Використання історично сформованих територій для здійснення історично-музичних фестивалів середньовічної культури у Львові показано на цих світлинах.

Ділянка на вул. Підвальній, на території колишніх Губернаторських валів, поблизу залишків міських фортифікацій – Порохової Вежі. Домінантами, які творять історико-архітектурну неповторність цього місця, є Ансамбль Успенської церкви; Комплекс Королівського арсеналу; Порохова вежа та інші залишки фортифікаційних споруд; Комплекс Домініканського костелу.

Для здійснення історико-музичних фестивалів середньовічної культури на перелічених ділянках у Львові пропонуємо використовувати збірно-розбірні та мобільні споруди для сценічного та глядацького просторів, а концепція фестивалів має полягати у створенні чотирьох взаємопов'язаних, але водночас окремо функціонуючих просторів: сцени для показу середньовічних або фольклорних танців та для виступу різноманітних музичних колективів; "середньовічного містечка", яке мало би ознайомлювати відвідувача з культурою і побутом Середньовіччя; та "ярмаркових рядів" для торгівлі. Відповідно потрібно розробляти уніфіковані збірно-розбірні конструкції на основі аналізу середньовічних споруд для всіх перерахованих вище функцій, а

саме: збірно-розбірні мобільні сцени; ристалля зі збірних елементів; мобільні глядацькі ряди; шатро за середньовічними аналогами для "середньовічного містечка", що відтворює побутові реалії середньовічного життя; торгівельні ятки, згідно з загальною концепцією, запроектовані у середньовічній стилістиці, але пристосовані до сучасних потреб; ліхтарі для освітлення. Такі споруди мають формувати архітектурне середовище під час здійснення театральних-видовищних заходів, не спотворюючи, а гармонічно доповнюючи його.

Велике значення під час проектування таких історичних тимчасових споруд має правильне застосування будівельного матеріалу. Зрозуміло, небажано використовувати нові матеріали, а можливо застосовувати лише ті, які використовувалися в автентичних конструкціях, але якщо конструкції ззовні не проглядаються то можливо застосовувати більш дешевші і міцніші сучасні матеріали. Систему шатро можна використовувати для розміщення в них глядацьких місць, торгових яток, транспортних засобів, та інших обслуговуючих функцій. Відведені під проведення фестивалів території впорядковані згідно з обраною концепцією, з своєрідним архітектурно-предметним середовищем протягом цілого року можливо використовувати як зону відпочинку і рекреації.

Вивчення особливостей антропогенного середовища сприяє специфіці підбору і розміщення мобільних тимчасових споруд на різноманітних територіях. Дотримання вимог до складу і якості проектів таких форм гарантують їх професійне виконання і розміщення. А оздоблення історично-музичних фестивалів відповідними історичними мобільними тимчасовими малими архітектурними формами в історичному середовищі сприяє популяризації архітектурної спадщини та забезпечує її повноцінне життя.

УДК 712.253

Ст. викл. О.С. Пилат – НЛТУ України, м. Львів

КОЛОРИСТИКА МАЛОГО САДУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЛЮДИНУ

Розглянуто фізіологічний, оптичний і емоційний вплив кольорів на людину, гармонійні та дисгармонійні колірні поєднання, характерні особливості окремих забарвлень декоративних рослин та рекомендації щодо їх використання.

Ключові слова: кольори, колірні поєднання, декоративні рослини.

Senior lecturer O.S. Pylat – NUFWT of Ukraine, L'viv

A color of small garden, and its influence is on people

In the article examined physiology, optical and emotional influence of colors on a man, harmonious and disharmonious colors combinations, characteristic features of the separate colorings of decorative plants and recommendation, in relation to their use.

Keywords: colors, colors combinations, decorative plants.

Серед містобудівних, композиційних, екологічних і біологічних завдань, що постають перед ландшафтним архітектором під час проектування малого саду, вагоме місце займає колористика. Рослинність є основним будівельним матеріалом у створенні саду. Вона забезпечує естетичний вплив і створює низку колористичних композицій у зелених насадженнях.